

Zákaz bude stát pět miliard

Zákaz chovů nosnic v obohacených klecích. Tomuto tématu se věnovala tisková konference Zemědělského svazu ČR a Českomoravské drůbežářské unie. Jejich představitelé na ní vysvětlovali, proč by zákaz neměl projít.

Předseda Zemědělského svazu ČR Martin Pýcha a předsedkyně představenstva Českomoravské drůbežářské unie Gabriela Dlouhá na tiskové konferenci.

Odpověděli i na to, co se stane, když zákonodárci novelu schválí a zemědělci budou muset přejít na voliérové chovy, které budou nejbližší alternativou vůči obohaceným klecím.

Geneze návrhu

Připomeňme, že zákaz chovů nosnic v obohacených klecích v rámci zákona na ochranu zvířat proti týrání se rozhodla prosadit skupina poslanců z ANO, ČSSD, Pirátů, TOP 09 a SPD. Tito zákonodárci respektovali přechodné období pro chovatele, a zákaz chovu slepic v klecích navrhli od roku 2027. Termín ukončení vybrali vzhledem k patnáctileté životnosti obohacených klecí, na které zemědělci přešli v roce 2012. Tehdy začal platit zákaz používání takzvaných neobohacených klecí. Poslanci sněmovního zemědělského výboru současně připojili argumenty na ochranu obohacených klecových chovů nosnic v ČR. Uvedl lepší zdravotní hledisko oproti volným chovům, kam se například snadněji odvíjí přírodě žijících ptáků může zanést ptačí chřipka, menší riziko kontaminace snášených vajec, menší úhyny slepic, nízkou uhlíkovou stopu a celkově lepší ekonomiku oproti alternativním chovům.

Chovatelé poptávku vnímají

»Zemědělci vnímají, že spotřebitelé zvyšují poptávku po vejcích z neklecových chovů,« řekl na úvod předseda Zemědělského svazu ČR (ZS) Martin Pýcha.

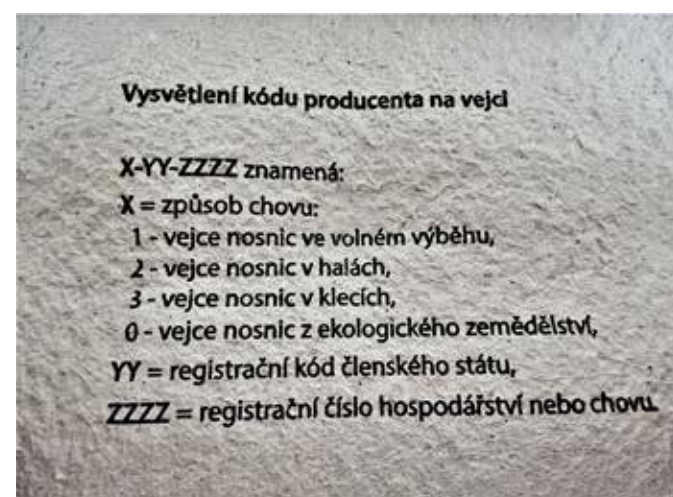
Připomněl, že spotřebitelé reagují také na zprávy a tlak ochránců zvířat, a obchodní řetězce postoj spotřebitelů využívají jako své PR. Podle vyjádření mluvčího Obrany zvířat Pavla Buršíka obchodní řetězce již totiž deklarovaly, že nebudou od roku 2025 vejce z obohacených klecí brát.

To nejlepší, co věda nabízí

Podle Pýchy se zemědělci snaží chovat nosnice v co nejlepších podmínkách, co ekonomika dovoluje. »Ale nejen ekonomika, respektujeme přitom nejnovější doporučení na chovatelské technologie od naší i světové vědecké branže. Předkládání laických názorů zemědělcům, že zvířata chovají jenom kvůli ekonomice, je pro nás urážející,« zdůraznil Pýcha. Současně připojil argumenty na ochranu obohacených klecových chovů nosnic v ČR. Uvedl lepší zdravotní hledisko oproti volným chovům, kam se například snadněji odvíjí přírodě žijících ptáků může zanést ptačí chřipka, menší riziko kontaminace snášených vajec, menší úhyny slepic, nízkou uhlíkovou stopu a celkově lepší ekonomiku oproti alternativním chovům.

Střední chovy skončí

Argumenty předsedy ZS z chovatelské praxe podpořil Jaroslav



Navrátil, předseda Zemědělského družstva Senice na Hané, který se tiskové konferenci zúčast-

nil přes vzdálené připojení na počítači. ZD Senice na Hané patří s 80 tisíci nosnicemi mezi střední tuzemské producenty vajec. Navrátil popsal, že v roce investovali velké peníze do přechodu technologie na obohacené klece.

»A přesto pouze jedenkrát od tohoto roku do současnosti byl náš chov ziskový. Tlak obchodních řetězců na cenu i přes rekonstrukce trvá, pracovní síla do živočišné výroby obecně se shání velmi těžko. V cenově ještě jinak fantastickém roce 2019 průměrná farmářská cena vajec činila 1,70 Kč za kus, před 22 lety 1,90 Kč za kus. Nyní přichází tlak na další změnu technologie na voliéry. Otevřeně říkám, že pokud budou klecové chovy zrušeny, naše produkce vajec v družstvu

skončí!« uzavřel svůj příspěvek předseda Navrátil.

Snížení stavů o třetinu

Na slova zástupce zemědělské praxe navázala předsedkyně představenstva Českomoravské drůbežářské unie Gabriela Dlouhá. Na úvod zdůraznila, že chovatelé nosnic se trhu a zákonné legislativě přizpůsobí. Případný přechod na voliérové chovy ale bude mít značné negativní důsledky. »Následkem zákazu obohacených klecí by bylo především snížení české soběstačnosti v produkci vajec. Pokud by se slepice chovaly na stejné ploše jako nyní v klecích, jejich počet by se v České republice ze současného počtu 5,2 milionu nosnic snížil o třetinu,« dodala G. Dlouhá.

Menší chovatelé i Agrofert

K ekonomice chovů Dlouhá řekla, že přechod na voliérovy chovy by stál zhruba pět miliard korun. V příznivé situaci by podle předsedkyně drůbežářské unie nepřešlo na voliérovy odchovy 15 % současných chovatelů slepic, pokud se okolnosti a trh budou vyvíjet špatně, bude to dokonce 35 % tuzemských »klecových« chovatelů. To znamená, že by s produkcí vajec skončili. »Budou to především menší a střední chovatelé do 100 tisíc nosnic. Nerozhodnutý je ale i jeden velký hráč, Agrofert, kterého by přechod jednoho milionu chovaných nosnic na voliéry stál zhruba jednu miliardu korun,« uvedla Dlouhá. Navíc se podle drůbežářské unie

»Zemědělci vnímají, že spotřebitelé zvyšují poptávku po vejcích z neklecových chovů. Respektujeme ale přitom zároveň nejnovější doporučení na chovatelské technologie od naší i světové vědecké branže. Předkládání laických názorů zemědělcům, že zvířata chovají jenom kvůli ekonomice, je pro nás urážející,« říká Martin Pýcha, předseda Zemědělského svazu ČR. »Pokud by se slepice chovaly ve voliérách na stejné ploše jako nyní v klecích, jejich počet by se v České republice ze současného počtu 5,2 milionu nosnic snížil o třetinu,« argumentuje Gabriela Dlouhá, předsedkyně představenstva Českomoravské drůbežářské unie.

chovatelé nosnic stále nejsou schopni dostat na férovou farmářskou cenu, když jejich výrobní náklady činí dvě koruny na jedno vejce. »V roce 2019 činila průměrná

farmářská cena v České republice 1,70 Kč za jedno vejce, v obchodních řetězcích 3,14 Kč za jeden kus,« přidala argumenty Dlouhá. Text a foto Michal TRYNER

Stoupající ceny jsou návratem k normálu

Stoupající ceny cukru jsou podle pěstitelů řepy i cukrovarníků návratem k normálu, kdy může být výroba rentabilní. Od výrobců stál v dubnu 10,64 Kč/kg, v obchodech se prodával v průměru za 14,45 Kč/kg. Šlo tak podle Českého statistického úřadu o meziroční zdražení o 16,2 procenta, v květnu pak cena meziročně stoupla o 11,6 procenta na 14,41 Kč/kg. Ceny cukru od výrobců klesly před dvěma lety po konci výrobních kvót. Uvedli to na tiskové konferenci předseda představenstva Svazu pěstitelů cukrovky Čech Otakar Šašek a předseda představenstva společnosti Tereos TTD Oldřich Reinberg. Předseda Zemědělského svazu ČR Martin Pýcha pak poukázal na zvyšující se marže obchodních řetězců. Ta podle údajů svazu činila u cukru letos přes 21 procent. Do budoucna očekává Reinber-

gr přes evropský pokles spotřeby zvyšování cen, protože světová spotřeba roste.

Poptávka roste

Ceny cukru by se mohla dotknout zmenšená poptávka po cukru například od nadnárodních nápojářských společností, kterým se kvůli karanténním opatřením snížily prodeje v restauracích. »V prvních dnech koronakrizy bylo zavřeno téměř 100 procent provozoven,« řekl Radim Panák, ředitel HoReCa segmentu v Coca-Cola HBC. Podle průzkumu společnosti ale neotevřou nově jenom tři procenta firemních zákazníků. »Další pokles lze očekávat ve výhledu dvou až tří měsíců, kdy majitelé provozoven teprve zjistí, zda jim tržby vystačí na další provoz. To se může týkat až 20 až 30 pro-

cent zákazníků, kteří nyní hospodaří mnohdy na hraně,« dodal. Podle Reinberga se cukrovarníci v posledních letech ocitli ve ztrátě. »Nejenom my, ale i velké evropské společnosti. Za tu cenu se nedá pěstovat řepa, ani vyrábět cukr,« dodal. V předchozích dvou letech prodávali výrobci tuto sladkou komoditu o více než dvě koruny levněji, nejnižší cena byla na konci roku 2018, kdy se prodával za 8,10 Kč/kg. Slova o ztrátě dokládá také účetní uzávěrka cukrovaru Tereos TTD, podle které byla společnost za rok končící loňským březnem ve 180 milionové ztrátě, čistý obrát jí klesl o více než 600 milionů korun na 5,4 miliardy. O rok dříve byla v zisku 364 milionů Kč. Do těchto hodnot se ceny cukru dostaly poté, co byly v září 2017 zrušené evropské výrobní kvóty, na trhu ho tak byl přebytek.

Vliv koronakrizy

Prodeje se pak podle Reinberga zvedly i letos při koronavirové krizi, kdy se jim lidé předzásobili pro případ výpadku v zásobování. »Cukr přestal být bílý jed, v březnu jsme ho prodali neuvěřitelně množství. Mnoho spotřebitelů si uvědomilo, že kdyby byla nouze, vezme se mouka, cukr, droždí a něco se upeče,« řekl předseda. »Bohužel tu to droždí nebylo,« dodal. Do budoucna se pěstitelé obávají změn v legislativě a tlaku na ústup od přípravků na ochranu rostlin. Plochy cukrové řepy překonaly letos v ČR podle Šaška 60 000 hektarů, loni šlo o 59 212 hektarů.

Tím, že pěstitelé dokážou udržet plochy nad 60 000 hektary, byla podle něj neformálně podmíněná i nová dotace, díky které mohou letos získat až 200 milionů korun. Podle Šaška se ale nevyužije celá. Pěstitelé, kteří likvidují plevelnou řepu mechanicky a nikoli chemicky, můžou od státu získat až 3788 korun na hektar. Další podpora je v rámci tzv. citlivých komodit, kdy pěstitelé získali loni 7245,58 Kč/hektar proti předloňským 6549,92 Kč. Přestože se plochy cukrové řepy proti době před rokem 1989 snížily zhruba na polovinu, je produkce cukru prakticky stejná, zdvojnásobil se výnos.

(ČTK)

Zemědělci vnímají, že spotřebitelé zvyšují poptávku po vejcích z neklecových chovů



Také při pěstování cukrové řepy se v poslední době uplatňují nové technologie.